

POROZUMIEĆ SIĘ (23) *vb pf*

się (18), sie (5).

Oba o jasne; formy inf oraz fut 3 sg i 2 pl z tekstów nie oznaczających é.

inf porozumieć się (8). ◇ *fut 3 sg* porozumi(e) się (1). ◇ *2 pl* porozumi(e)cie się (1). ◇ *3 pl* porozumieją się (3). ◇ *praet 1 sg m* porozumiiałem się (1). ◇ *2 sg m* -ś się porozumiiał (1). ◇ *con 2 sg m* byś się porozumiiał (1). ◇ *3 sg m* by się porozumiiał (1). ◇ *2 pl m pers* byście się porozumieli (1). ◇ *con praet 3 sg m* byś się był porozumiiał (1). ◇ *part praet act* porozumiawszy się (4).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII – XVIII w. s.v. porozumieć.

1. *Uzgodnić coś, zgodzić się na coś, zasięgnąć opinii, osiągnąć jednomysłność* [w tym: z kim, z czym (18)] (19) : kontrybucyją zwyczajną obiecali złożyć na obronę, gdy się pierwiej z duchowieństwem swem porozumieją, czym nie omieszkają. *Diar* 83, 78; Woiewodá w íwym woiewodztwie/ porozumiawłzy fię z Stároftą á z niektórymi Dignitarzmi/ máią wftáwić rzeczy przedawájące/ tákże też miáry y wagi. *UstPraw* A2; *Paprup* C2v; A ia przylegleyszym będąc do domu zeSrzedy przyiachawszy vporozumiawszy [lege: i porozumiawszy] się zPanem Kuklinowskim przez niegosz wtych rzeczach dalei nie przestałem sollicytowac [= nalegać] *ActReg* 53, 104, 125, 141, 148; *OrzJan* 70; Iuż fię tám porozumie z niecnotą niecnotá. Ieden krádnie/ á drugi korzyść przechowywa *KlonWor* 35.

porozumieć się około czego (1): *ActReg* 134 cf »znieść się i porozumieć«.

porozumieć się z strony czego (1): barzobys to dobrze w̄m wczynił, zebys się w̄m porozumiał z Ie^{go} Msci [z] strony tey zwierzchnosci nad żołnierzmi wWielkiey Polsce *ActReg* 103.

porozumieć się o czym [w tym: de aliqua re (2)] (4): Piszą mi z Polski ze X Biskup Wrocławski radbysię zemną abo widział abo porozumiał nie piszą mi oczym, ale ią rozumiem ze dep(re)sentistatu [lege: de presenti statu] rerum. *ActReg* 103; Oczym prawá niewidzę y zwyczajum nie swiadom, na tym nieco muszę haerere poki tam w̄m zsobą nie porozumiecie się o tym *ActReg* 104, 103, 137.

Szeregi: »porozumieć się z sobą a rozmówić« (1): tylko ządamy nieodiedzaj W̄m imanas [lege: im a nas] poczekai iż porozumiawszy się zsobą avstnie rozmówiwszy staranie spolne wczyniemy iako by RP anam wszjtkiemdobrzebyło. *ActReg* 13.

»znieść się i porozumieć« (1): więc yto dotego przyszło zenie będziem mogli zKrolem IM Panem Oiczem naszym, takrychło się około postanowienia, y Pact przez Posły nasze na mowionych zniescy [lege: znieść i] porozumieć yutrzec [lege: i utrzyć] te rzeczy *ActReg* 134.

Przen [z czym] (1) : Gdy z przytuloną do pierśi tyś fię porozumiał Lutnią/ łloniem opráwioną/ íam fię *Phoebus* zumiał *KlonŻal* B2v.

2. *Zrozumieć się nawzajem* (2) : Czego iż nie záchowáli oni czo wieżę Babel budowáli/ á to iż ięzyki ich Bog pomieszkał ták iże fię porozumieć nie mogli *SarnUzn* B.

porozumieć się z kim (1): IAko káždy rzemiełnik w íwoim rzemiełfle muśi terminy íwe mieć/ iáko ma názywác naczynie rzemiołlá íwego/ iefli fię chce porozumieć s towarzyszymi íwoimi. *SarnUzn* B.

3. *Zrozumieć, poznać, domyślic się* [ze zdaniem dopełnieniowym] (1) : Bo gdzieby niektórzy mieli odnosić fauorem, czemu nie wsycy Porozumiiałem się zaraz, gdytopuszczono per vota iż to nastaranie w̄m wczyniono *ActReg* 140.

4. *W funkcji strony biernej*: Zostać zrozumianym (1) :

Szereg: »pojąć się i porozumieć« (1): Tá rzecz łącznoby nie poiąć y porozumieć mogłá/ gdybyś tákie ktore mieyćá ku przykłádu powiedział *CzechRozm* 146v.

Synonimy: 1. rozmówić się; 3. dogadać się, domyślić się, pobaczyć, pojąć, poznać.

Formacje współrdzenne cf ROZUMIEĆ.

Cf **POROZUMIENIE, POROZUMIENIE SIĘ**

MC